

„Balogh Tamás írásai többnyire párba állított „holland-magyar” szellemi portrék soraként jelennek meg a könyvben – az olvasó nem csak Huizingával kapcsolatban szerezhet ismereteket; a tanulmányok fontos részei a Szerb Antalra, Halász Gáborra, Kerényi Károlyra, Passuth Lászlóra, Cs. Szabó Lászlóra vonatkozó szakirodalomnak is. Balogh nem csupán a holland történész fogadtatását vizsgálja, hanem a fogadtatás kontextusainak gyakran mikroszkópikus részletességű elemzésével rávilágít a vizsgált korszakok (nagy részét a húszas, harmincas, negyvenes évek, kisebb részt a Kádár-korszak) történetének politikai, irodalmi, történettudományi összefüggéseire is. A kötet fontos hozzájárulás a két világháború közötti időszak meglehetősen zavaros, a totalitárius ideológiák megjelenésével terhelt szellemi folyamatainak megismeréséhez, valamint számos, a köztudatban és a tudományos közvéleményben rögzült történelmi, illetve tudománytörténeti „mitosz”, illetve félreértés tisztázásához is.

A kötet példaszerű alaposággal vizsgálja a Huizinga-recepciót keresztül a húszas-harmincas évek egyik legfontosabb irodalmi, kulturális, világnézeti mozgalmát, az újhumanizmus magyarországi változatait, melynek – többek közt – olyan jeles képviselői említhetők, mint Kerényi Károly, Thomas Mann, Szerb Antal vagy maga Johan Huizinga. Minthogy az újhumanizmus törekvései sokszoros átértelmezésen és torzításokon estek keresztül mind a szélsőjobbaldali, mind a szélsőbaloldali ideológiák térnyerésének köszönhetően (lényegében egykor és most is), Balogh Tamás könyve az újhumanizmus törekvéseinek jobb megismerését, a hozzá kapcsolódó ideológiai konstrukciók lebontását is lehetővé teszi.”

Havasréti József